

ANTI-PESTPROTOCOL

schooljaar 2024 – 2025



Inhoud

Leeswijzer	1
Visie	1
Preventieve aanpak	2
Uitgangspunten	2
Niveaus	3
Protocol aanpak tegen pesten	4
Niveau geel: de mentor aan zet	4
Niveau oranje: analyse/plan/contract	6
Niveau rood: sanctioneren	8
Aanpak cyberpesten	8

Leeswijzer

Pesten is een veelomvattend onderwerp. Er is getracht om het protocol zo beknopt en toepasbaar mogelijk te maken. Dit document bevat een aantal onderdelen, waarbij ook een theoretisch kader is opgenomen voor degenen die meer willen weten over het ontstaan van pesten en verschillende vormen van pesten.

Visie

Op het Stedelijk Dalton College Alkmaar (SDCA) streven we ernaar dat iedereen zichzelf mag zijn en gaan we respectvol met elkaar om. Onze Daltonschool is actief in het scheppen van een veilig, pedagogisch klimaat waarbinnen pesten als onacceptabel gedrag wordt gezien. Als Daltonschool erkennen wij dat kinderen volop in ontwikkeling zijn. Ze krijgen de ruimte om fouten te maken en hiervan te leren. Pesten is iets wat wij afkeuren, maar wij kijken ook naar wat hierachter schuil gaat. Daarom zetten wij in op bewustwording van effecten van het gedrag van de pester(s) en de meelopers. Wij helpen leerlingen hiervan te leren en anders om te kunnen gaan met onderliggende behoeften (zoals macht en invloed) en negatief gedrag om te buigen naar kwaliteiten (zoals leiderschap). De leerling die slachtoffer is geworden van pesten bieden wij aandacht en steun en wij zorgen voor herstelrecht. De bescherming van de veiligheid van leerlingen staat voorop. Op het Dalton zetten we in op het voorkomen van pesten. Wanneer het pesten onverhoopt toch doorgaat, worden er consequenties besproken.

Preventieve aanpak

Op school zetten wij in op een preventieve aanpak die positief bijdraagt aan een veilige groepsvorming op de volgende manieren:

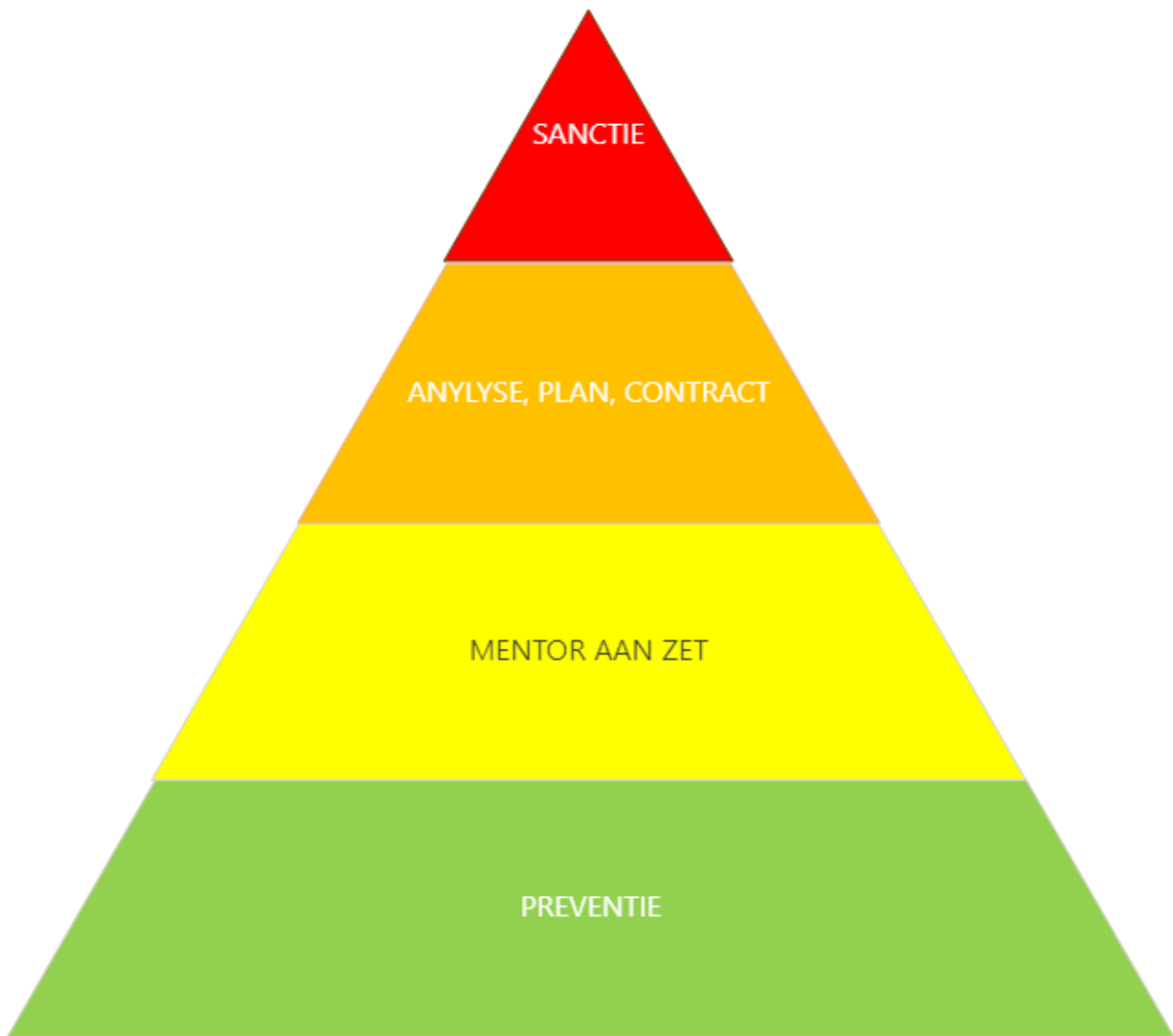
- Er is een preventief lesaanbod ten behoeve van het vormen van positieve omgangsnormen. Positieve normen en waarden zijn onderwerp in de mentorlessen, met name na de zomer- en kerstvakanties is er opnieuw aandacht voor groepsvorming.
- Jaarlijks is er specifieke aandacht voor respect voor elkaar in de Week van Respect. Hierbij wordt er aandacht besteedt aan verschillen tussen mensen, verschillen die we waarderen en elkaar behandelen zoals je zelf behandeld zou willen worden.
- Op casusniveau bieden specialisten op het gebied van sociale vorming een programma aan op leerling,- klas,- en docentniveau (waaronder bijvoorbeeld Rots en Watertraining en de verschillende programma's van Brein de Baas).
- Wij hanteren een anti-pest protocol wanneer pesten is gesignaleerd binnen onze school.
- Op school is er een anti-pestcoördinator aangesteld. Deze helpt als specialist op het gebied van pesten in het maken van een analyse. Samen met de betrokkenen adviseert de anti-pestcoördinator de juiste interventie in te zetten.

Uitgangspunten

Het anti-pestprotocol kan alleen effectief functioneren als aan bepaalde voorwaarden is voldaan:

- Pesten moet als een probleem worden gezien door alle direct betrokken partijen: docenten, mentoren, onderwijsondersteunend personeel, schoolleiding, ouders en leerlingen.
- De school zet zich met name in op het voorkomen van pesten door een preventieve aanpak.
- Als pesten zich toch voordoet weten docenten en onderwijsondersteunend personeel dit te signaleren.
- De school beschikt over een adequate aanpak wanneer pesten wordt gesignaleerd (het anti-pestprotocol). In dit anti-pestprotocol is vastgelegd dat we pestgedrag op school niet accepteren en volgens een vooraf bepaalde handswijze aanpakken.
- Het anti-pestprotocol is een stappenplan dat richting geeft aan hoe we handelen. Echter, iedere situatie is uniek waarbij we altijd ruimte willen houden voor maatwerk waar er in sommige situaties afgeweken kan worden van het protocol.

Niveaus



Protocol aanpak tegen pesten

Niveau geel: de mentor aan zet

Hier worden de stappen beschreven die de mentor zet in niveau geel. Dit is de eerste keer dat de mentor te horen krijgt dat een leerling gepest wordt. De mentor van de leerling die gepest wordt heeft de leiding. Deze gaat een samenwerking aan met de mentor van de leerling die pest, in het geval van een leerling vanuit een andere klas. De mentor probeert in dit niveau de situatie zo klein mogelijk te houden.

Stap 1: In gesprek met de leerling die het pesten meldt (buiten de les en zo goed mogelijk uit het zicht van andere leerlingen)

- Luister open zonder oordeel en stel vragen.
- Toon empathie en steun.
- Vraag de situatie goed uit, vraag om voorbeelden.
- Onderzoek wie er betrokken zijn.
- Stel samen een tijdlijn op. Vraag hierbij ook wat de leerling zelf al heeft geprobeerd, wat hiervan het effect was en wat de leerling nu zelf nodig denkt te hebben/graaag wil.
- Maak samen een plan. Wil de leerling actie naar pester, ga dan naar stap 2.
- Indien de leerling nog geen confrontatie met pester wil, maak dan altijd een vervolgspraak op korte termijn (1 á 2 weken) om te onderzoeken of er verbetering is. Als deze niet komt dan is het sowieso noodzakelijk de pester te confronteren.
- Leg alle stappen die je neemt aan de leerling die gepest wordt uit. Wees dus voorspelbaar: doe wat je zegt en zeg wat je doet.
- Registreer je stappen in het logboek van Magister.

Stap 2: In gesprek met de pester

- Confronteer de pester met wat je gehoord hebt en noem concrete voorbeelden.
- Geef ruimte voor reactie.
- Toon eventueel begrip voor dingen die de pester hebben gestoord aan de ander, maar keur altijd het pest gedrag af.
- Maak de afspraak dat het pesten per direct stopt.
- Bespreek wat de pester anders kan doen. Bespreek concreet het gedrag dat je van de pester verwacht (wat wel laten zien ipv wat niet).
- Indien er schade is veroorzaakt bij het slachtoffer bespreek hoe dit hersteld kan worden. Onderzoek hierin de mogelijkheid voor een herstelgesprek met het slachtoffer. Doe dit alleen als je inschat dat de pester dit gesprek op een veilige

manier aan kan gaan (is er sprake van empathie voor de gepeste?) en bespreek wat hiervoor nodig is.

- Leg uit dat ouders geïnformeerd worden over het pesten en de gemaakte afspraken hierover.
- Koppel de gemaakte afspraken aan het slachtoffer terug. Indien mogelijk, onderzoek of de gepeste leerling met de pester, onder begeleiding van de mentor, een herstelgesprek wil aangaan.
- Als beiden leerlingen open staan voor herstel, bespreek dan heel concreet voor hoe dit gesprek vormgegeven wordt en wat er van hen verwacht wordt (bijvoorbeeld excuses maken of schade betalen of herstellen bij andere leerlingen).
- Informeer de mentor van de pester over gemaakte afspraken (indien de pester in een andere klas zit).

Optie: Voeren van het herstelgesprek

- Leid het gesprek in.
- Laat de pester direct aan het begin van het gesprek excuses maken voor het pesten en eventuele schade herstellen. ALTIJD eerst herstellen van dader naar slachtoffer.
- Geef het slachtoffer ruimte om te vertellen wat het pesten heeft betekend.
- Bied ruimte voor gesprek waarin eventuele ergernissen onderling worden uitgesproken en zorg hierin dat de verhouding van invloed in het gesprek gelijk blijft.
- Sluit positief af door elkaar bijvoorbeeld de hand te schudden en maak afspraken hoe hierna met elkaar om te gaan.
- Benoem dat als er (na dit herstelgesprek) toch nog gepest wordt, de leerling dit kan melden.
- Houd zelf signalen in de klas en magister goed in de gaten.

Stap 3: Ouders worden geïnformeerd

- De situatie wordt aan hen uitgelegd en zij worden meegenomen in de stappen die school tot dan toe heeft genomen en de afspraken die gemaakt zijn.
- Ouders krijgen ruimte om hierop te reageren.
- Ouders ontvangen het advies om met hun kind over het pesten te praten en de afspraken die er door school gemaakt zijn te steunen.
- Ouders krijgen het verzoek om actief aan de bel te trekken bij mentor als zich nieuwe situaties voordoen.

Stap 4: Actieve check up bij gepeste leerling

- Monitoren door mentor(en).

Niveau oranje: analyse/plan/contract

Anti-pestcoördinator, leerlingcoördinator(en), ondersteuningcoördinator, op aanvraag orthopedagoog, gaan in overleg om een plan van aanpak op te stellen.

Taak mentor in niveau oranje:

Stap 1: In gesprek met gepeste leerling

- Steun bieden
- Situatie goed uitvragen
- Onderzoeken wat gepeste leerling nu nodig heeft
- Mentor legt de gepeste leerling uit welke stappen nu genomen gaan worden.

Stap 2: Mentor verzamelt informatie

Ter voorbereiding op het gesprek met de anti-pestcoördinator kan de mentor nader in kaart brengen wat er speelt:

- Wat is het probleem?
- Wie heeft/ hebben het probleem?
- Wat is de geschiedenis van het probleem (tijdlijn)?
- Wat is de rol van de klas/ het systeem bij dit probleem?
- Valt het probleem onder de definitie pesten?
- Voor welke behoefte lijkt het gedrag een oplossing te zijn?
- Wat is er al gedaan om het probleem aan te pakken?
- Wie heeft er wat te winnen bij verandering en wie wat te verliezen bij het oplossen van het probleem?

Stap 3: mentor gaat in gesprek met anti-pestcoördinator.

- Vanaf dit moment legt de mentor alle signalen van pesten neer bij de anti-pestcoördinator.
- Mentor gaat in gesprek met leerjaarcoördinator over de hardnekkige pestsituatie.

Taak anti-pestcoördinator in niveau oranje:

Stap 4:

- Anti-pestcoördinator organiseert een overleg met de leerlingcoördinator(en), ondersteuningcoördinator en betrokken mentoren. Orthopedagoog kan als partner fungeren en betrokken worden binnen het plan van aanpak.
- Multidisciplinair team maakt een analyse van de context en vervolgens een plan van aanpak. In dit plan van aanpak worden interventies opgenomen op drie pijlers: op individueel- en groepsniveau (meelopers, toeschouwers, helpers, onwetenden) en ouderbetrokkenheid. Er wordt ingezet op een **integrale aanpak**

voor dader, meelopers, toeschouwers, helpers en het slachtoffer. Mocht het pesten ook buiten school plaatsvinden dan kan ook de wijkagent of de jongerenwerker geïnformeerd worden en meegenomen worden in een bredere aanpak. Het stappenplan kan beschreven worden in een plan van aanpak zoals dat per discipline opgesteld wordt. Voorbeelden van een aanbod kan zijn klassenobservatie, training Sterk op School of Brein de Baas etc.

- Monitoren van volledige proces, ook de ondersteuning aan de pester, de gepeste en de mentoren.

Taak ondersteuningcoördinator (van pester en gepeste) in niveau oranje:

In het geval dat er vanuit de analyse blijkt dat slachtoffer en/of pester baat hebben bij intensievere ondersteuning/hulpverlening (zoals aanleren van vaardigheden) kan dit via de ondersteuningcoördinator georganiseerd worden. Pesten is vaak een signaal waarvoor Jeugdhulp op School ingezet kan worden.

Taak leerlingcoördinator in niveau oranje:

Stap 5:

- Er wordt een contract opgesteld voor de pester(s) met concrete doelen en gedragsinstructies voor een periode van vier weken. Ook worden er sancties in opgenomen als het pesten door gaat.
- Na vier weken evalueren met pester(s) en mentor(en), ook als het pesten is gestopt. Er moet direct grote verbetering komen anders direct opschaling naar niveau rood.
- Naast de ouders van de pester en het slachtoffer, worden alle ouders actief betrokken omdat het pesten nog niet is gestopt. In een brief wordt kenbaar gemaakt dat er gepest wordt in de klas van hun kind. In de brief wordt er aangegeven dat er interventies worden ingezet en worden ouders actief uitgenodigd met hun kind in gesprek te gaan thuis. Ouders worden in deze brief ook geïnformeerd over eventuele sancties die de school kan opleggen indien het pesten niet stopt, zie bijlagen voor conceptbrief.
- Leerlingcoördinator ontvangt signalen over de diverse betrokkenen over de voortgang en de effectiviteit van het ingezette plan.
- Indien pesten doorgaat, wordt dit signaal bij de afdelingsleider neergelegd.
- Leerlingcoördinator meldt aan ouders van betrokken leerlingen dat de afdelingsleider betrokken wordt.

Niveau rood: sanctioneren

Wanneer de problematiek te hardnekkig is en het pesten ondanks alle inzet niet gestopt is dan is het aan de afdelingsleider om een sanctie op te leggen en staat de veiligheid voorop. Er komt ter sprake of schorsing, verwijdering of een andere onderwijsvorm nodig is om de veiligheid van alle leerlingen te borgen.

Taak afdelingsleider (van pester)

Stap 1:

- Afdelingsleider plant een multidisciplinair overleg met de verschillende betrokkenen in de school om het proces tot nu toe te evalueren.
- Afdelingsleider maakt op basis van alle informatie de inschatting in hoeverre de pester voor structurele onveiligheid zorgt binnen de school.
- Afdelingsleider gaat over tot sanctioneren.

Aanpak cyberpesten

Cyberpesten is een vorm van pesten die op de middelbare school vaker voorkomt en is vaak een bijkomend probleem. In aanvulling op de beschreven stappen, zijn er voor de aanpak van cyberpesten nog aanvullende maatregelen nodig.

Stap 1: In gesprek met de gepeste. Volg de stappen zoals bij een hierboven beschreven peestsituatie. Volg het pestprotocol én geef bij het maken van een plan aanvullende adviezen:

- Probeer de berichten waarin het pestgedrag voorkomt te bewaren. Vertel leerlingen hoe ze dat kunnen doen (afdrukken, selecteren en kopiëren, Whatsapp-gesprekken, sociale media opslaan).
- Meld zo mogelijk op het digitale platform dat er misbruik is gemaakt en vraag de content te verwijderen.
- Blokkeer de afzender.
- Reageer niet op de berichten.
- Verander wachtwoorden zodat daders niet opnieuw gebruik kunnen maken van het account.
- Verander je telefoonnummer als dit op internet is gedeeld.
- Probeer de dader op te sporen. Ga naar vraagthedepolitie.nl of meldknop.nl.
- Adviseer aangifte als het om een strafbaar feit gaat.